

Matkaraportti SYLY:lle Europrev-kongressista 26.-27.3.2026

Osallistuimme EUROPREV-kongressiin SYLY:n edustajina maaliskuun lopussa 2026. Kongressiin osallistui vajaa sata preventiosta kiinnostunutta ammattilaista ympäri Eurooppaa ja joitakin myös Israelista. Kongressin yhteydessä järjestettiin myös EUROPREV:n kansallisten delegaattien kokous 26.3.2026.

Keskeiset nostot EUROPREV-delegaattikokouksesta:

1. EUROPREV:n uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti turkkilainen yleislääketieteen professori Serdar Öztora, tanskalaisen yleislääketieteen professorin John Brandt Brodersenin väistyessä puheenjohtajan tehtävästä. Vastaehdokkaita ei ollut.
2. Uuden puheenjohtajan visiosta ja teeseistä käytiin keskustelu. Hän kertoi, mm. että tavoitteena on kansallisten delegaattien ja jäsenyhdistysten aktivointi ja hänen tarkoituksenaan on perustaa uusia työryhmiä EUROPREV-delegaateista, jotka voivat työryhmissä pohtia matalankynnyksen yhteistyötoimia. Työryhmiin kutsutaan jäseniksi EUROPREV-delegaatteja laajasti kunkin kiinnostuksen mukaisesti. Uusi puheenjohtaja kannusti delegaatteja hyödyntämään EUROPREV-toiminnassaan samoja elementtejä, kuin omassa työssä jo tekee, jotta työ ja EUROPREV tuovat toisiinsa synergiaetua.
3. Seuraavat EUROPREV-kongressit päädyttiin pitämään Belgiassa (2027) ja Kreikassa (2028). Yleisesti kannustettiin EUROPREV-jäsenyhdistyksiä aktiivisesti harkitsemaan jatkossa EUROPREV-kokouksen järjestämistä omissa maissaan ja luvattiin järjestelyissä EUROPREV:n tukea. Ensi vuodenjärjestäjään (Belgia) delegaatin kanssa kävimme keskusteluita, että heiltä saadaan ensi vuoden jälkeen arvokkaita käytännön kokemuksia mm. vaadittavasta työmäärästä, kustannuksista, aikatauluttamisista, jne.

Keskeiset nostot kongressin tieteellisesti annista:

1. Carlos Martins kävi torstain key note -luennossaan läpi preventioajattelun mielenkiintoista lähihistoriaa. Luennossa käytiin läpi preventioajatuksen muuntumista ajan saatossa. Aikanaan mm. käsienpesun ja rokotusten kehittyminen olivat isoja lääketieteellisiä harppauksia prevention saralla. Sitten edettiin kardiovaskulaariprevention ja monien muiden preventiivisten toimien kehittymisen kautta ”enemmän on enemmän” -ajatuksesta nykyiseen, ehkä yksilön kokonaisriskiä korostavaan ja suunnatumpaan preventioon, sekä hieman kriittisempään ”to much prevention” -tarkasteluun, jossa on alettu kiinnittämään huomiota preventiotoimien hyötyjen lisäksi myös niistä mahdollisesti syntyviin haittoihin ja kustannuksiinkin. Tavoitteena on tällä hetkellä arvioida preventiotoimilla saavutettavaa kokonaisterveyshyötyä koko väestössä. Mielenkiintoista on nähdä, miten preventioajattelu kehittyi jatkossa.
2. Iona Health nosti perjantain key note-luennossaan voimakkaasti esille ajatuksen, että yksistään lääketieteen keinoin pystytään vaikuttamaan vain rajallisesti moniin terveysongelmiin, koska monen ongelman vankka pohja on luotu jo varhaislapsuudessa. Lapsiperheköyhyys, epästabiilit elinolot ja muut vaikeudet haastavat ihmisen kasvua ja kehitystä: ”Poverty kills. Statins are not the solution to poverty” (McCartney ym. 2018). Ajatus on ajankohtainen myös Suomen nykyisessä taloudellisessa tilanteessa.
3. Serdar Öztora esitteli EUROPREV-delegaateista koostuneen kirjoittajaryhmän (Piessens ym 2025) julkaisemaa systemaattista katsausta, jossa esitellään seitsemän tapaa, jolla preventionäkökulmaa voidaan optimoida yleislääketieteen saralla.
 1. Yleislääketieteen saavutettavuus ja laatu ovat hyvän prevention perusta.
 2. Kehity asiantuntijaksi näyttöön perustuvassa preventiossa.
 3. Vältä preventiota, joka ei perustu korkealaatuiseen näyttöön.

4. Arvosta rakenteellisen prevention merkitystä.
5. Oireiset ja suuren riskin potilaat ovat preventiossa etusijalla.
6. Suhteutettu universalismi: lisäpanostuksia sosiaalisesti heikommassa asemassa oleville potilaille.
7. Aloita pienestä ja etene hitaasti.

Madridissa 27.3.2026 Ilona Mikkola, Sirkka Keinänen-Kiukaanniemi

Viitteet:

McCartney M. A summary of four and a half years of columns in one column. *BMJ*. 2018;362:k3745.

Piessens V, Rodriguez Benito L, Öztora S, Martins C, Brodersen JB. Seven ways to optimise prevention in general practice and family medicine - a EUROPREV position paper to spark debate on prevention. *Eur J Gen Pract*. 2025 Dec;31(1):2531880. doi: 10.1080/13814788.2025.2531880. Epub 2025 Jul 23. PMID: 40698523; PMCID: PMC12288180.